

Valsts ieņēmumu dienesta uzraugāmo Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma subjektu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risku novērtējums

Nodokļu konsultanti

Risku novērtējums		2020.–2022. gadā	
Subjektu grupa	Draudi	Ievainojamība	NIL risks
Nodokļu konsultanti	V	VA	VA

Uz 2020. gada 31. decembri Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) uzraudzībā bija 2017 nodokļu konsultanti, no kuriem 45 nodokļu konsultanti minēto darbības veidu reģistrēja pirmo reizi. Uz 2021. gada 31. decembri VID uzraudzībā bija 1887 nodokļu konsultanti, no kuriem 41 nodokļu konsultants minēto darbības veidu reģistrēja pirmo reizi. Tādējādi gada laikā kopējais nodokļu konsultantu skaits ir samazinājies par 130 subjektiem jeb 6 %. Savukārt uz 2022. gadā 31. decembri VID uzraudzībā bija 1663 nodokļu konsultanti, no kuriem 41 nodokļu konsultants minēto darbības veidu reģistrēja pirmo reizi. Tādējādi gada laikā kopējais nodokļu konsultantu skaits ir samazinājies par 224 subjektiem jeb 12 %.

Saskaņā ar Nacionālajā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, terorisma un proliferācijas finansēšanas risku novērtējuma ziņojumā 2017.–2019. gadam (turpmāk – NRA 2017.–2019. gadam) norādīto uz 2019. gada 31. decembri VID uzraudzībā bija 2287 nodokļu konsultanti.

VID uzraugāmo nodokļu konsultantu skaits

	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads
Nodokļu konsultanti (skaits)	2287	2017	1887	1663

Salīdzinot ar iepriekšējo vērtēšanas periodu, secināms, ka ar katru gadu nodokļu konsultantu skaitam ir tendence samazināties, proti, uz 2019. gada 31. decembri VID uzraudzībā bija 2287 nodokļu konsultanti, savukārt uz 2022. gada 31. decembri VID uzraudzībā bija 1663 nodokļu konsultanti, t. i., par 624 nodokļu konsultantiem mazāk.

NRA 2017.–2019. gadam teikts, ka sektors, t. sk., ņemot vērā salīdzinošo ievērojamo nerezidentu skaitu un pakalpojumu sniegšanu attālināti, var viegli tikt pakļauts iesaistei noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā (turpmāk – NILL), piemēram, darījumiem nepieciešamo dokumentu sagatavošanā, juridisku struktūru izveidē, kas ļauj slēpt noziedzīgi iegūtu līdzekļu izcelsmi un/vai patieso labuma guvēju (turpmāk – PLG). Turklāt sektora pārstāvji var tikt iesaistīti vai izmantoti, lai izvairītos no nodokļu samaksas, radītu priekšstatu

par legītīmiem civiltiesiskiem darījumiem kā aizsegu kriminālām darbībām, palīdzētu noziedzniekiem izvairīties no īpašuma identifikācijas un konfiskācijas.¹

Kopumā jāsecina, ka, ņemot vērā šīs nozares profesionāļu padziļinātās zināšanas normatīvajos aktos un ekonomikā, pastāv risks, ka konsultācijas tiek izmantotas NILL, tai skaitā neapzināti, kā arī lai izvairītos no nodokļu samaksas.

Bieži var konstatēt, ka nodokļu konsultācijas sniedz grāmatvedības ārpakalpojuma sniedzēji. Izvēloties nodokļu konsultantu, personai nav valstiski atzīta mehānisma, lai noskaidrotu, kurš no šiem konsultantiem ir uzticams un zinošs, kā arī to, kādi ir šī konsultanta ētikas standarti un atbildības kontroles sistēma.

Šobrīd par nodokļu konsultantu var būt ikviena persona, proti, pat tad, ja viņa ir ilgstoši pārkāpusi būtiskas Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (turpmāk – NILLTPFN) likuma prasības, viņai nav aizliegts turpināt sniegt nodokļu konsultācijas. Konstatējot ilgstošus un būtiskus NILLTPFN likuma pārkāpumus, personai būtu jāliedz iespēja turpināt sniegt profesionālus nodokļu konsultāciju pakalpojumus, jo pastāv būtisks risks, ka persona var apzināti nodarboties ar NILL atbalstīšanu, neveicot savus profesionālos pienākumus atbilstoši augstākajiem morāles, ētikas un tiesiskuma standartiem.

Lai tiktu efektīvi mazināti noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas (turpmāk – NILLTPF) riski un nodrošināta atbilstība starptautiskajiem standartiem NILLTPFN jomā, līdz 2025. gada 31. decembrim ir paredzēts ieviest nodokļu konsultantu licencēšanu. Papildus jāuzsver tas, ka vienotu nozares standartu ieviešana sekmētu stabilu, drošu un uzticamu pakalpojumu sniegšanu.

Nodokļu konsultantu galvenais pienākums ir sniegt vispusīgu un patiesu informāciju par ļoti plašu jautājuma loku, kas nav tikai piemērojamo nodokļu vispārīgs raksturojums, bet arī darba tiesību, dokumentu uzskaites un finanšu plānošanas jautājumi. Vienlaikus svarīgi uzsvērt, ka Latvijas Nodokļu konsultantu asociācija ir pieņēmusi Ētikas kodeksu, kas ir saistošs šīs asociācijas biedriem. Lai arī dalība šajā asociācijā ir brīvprātīga un ētikas kodekss nav saistošs visiem profesijas pārstāvjiem, tas noteic ētikas pamatnostādnes nozares profesionāļiem. Tas ir uzskatāms par pozitīvu iezīmi. Ieviešot nodokļu konsultantu licencēšanas mehānismu, vienlaikus būtu iespējams arī nodrošināt vienotu nozares profesionāļu ētikas standartu ievērošanu, kas varētu būtiski samazināt negodprātīgo nozares pārstāvju īpatsvaru.

Nodokļu konsultantu nozares sakārtošanai būtu jāizstrādā normatīvais regulējums, kas noteiktu nodokļu konsultantu darbības tiesisko pamatu un nodrošinātu šo personu profesionālās darbības uzraudzību, lai novērstu NILL un sekmētu stabilu, kvalitatīvu un uzticamu nodokļu konsultāciju sniegšanu.

Attiecībā uz veiktajiem uzraudzības pasākumiem: nodokļu konsultantiem 2020. gadā tika veiktas 183 klātienes pārbaudes un 15 neklātienes pārbaudes. 2021. gadā nodokļu konsultantiem tika veiktas 87 klātienes pārbaudes un sešas neklātienes pārbaudes. Savukārt 2022. gadā nodokļu konsultantiem tika veiktas 214 klātienes pārbaudes un viena neklātienes pārbaude. Vienlaikus konstatēto pārkāpumu skaits salīdzinājumā ar pārbažu skaitu ir samazinājies. Vidējais soda naudas apmērs 2020. gadā veido 980,43 EUR, 2021. gadā 661,53 EUR un 2022. gadā 583,33 EUR.

¹ NRA 2017.–2019. gadam, 2.4.13. apakšpunkts, 18. lpp.

NRA 2017.–2019. gadam teikts, ka 2019. gadā tika veiktas 300 klātienes pārbaudes un 51 neklātienes pārbaude nodokļu konsultantiem.

VID veikto uzraudzības pasākumu skaits

	2019. gads	2020. gads	2021. gads	2022. gads
Klātienes pārbaudes	300	183	87	214
Neklātienes pārbaudes	51	15	6	1

Salīdzinot ar iepriekšējo vērtēšanas periodu, secināms, ka, nodokļu konsultantu skaitam samazinoties, arī veikto pārbažu skaits ir samazinājies.

2022. gadā sektorālo risku novērtēšanas ietvaros tika veikta apjomīga NILLTPFN likuma subjektu anketēšana, kopumā aptaujājot gandrīz 4000 subjektu, tai skaitā arī nodokļu konsultantus. Aptaujā par likuma subjekta darbību, klienta profilu un naudas plūsmu u. c. jautājumiem 2022. gadā ir piedalījušies 2 % no visiem reģistrētajiem nodokļu konsultantiem.

Nodokļu konsultantu sektora statistiskie rādītāji un aptaujas rezultāti

Subjektu skaits					
2020. gadā	2021. gadā	2022. gadā	Starpība 2021./2020. gadā	Starpība 2022./2021. gadā	
2017	1887	1663	-130 (6 %)	-224 (12 %)	
VID veikto uzraudzības un kontroles pasākumu vērtējums					
Labi	Lielākoties labi	Vidēji	Lielākoties slikti	Slikti	
35 %	49 %	14 %	-	3 %	
VID veikto informatīvo un izglītojošo pasākumu vērtējums					
Labi	Lielākoties labi	Vidēji	Lielākoties slikti	Slikti	
54 %	38 %	5 %	-	3 %	
Uzraudzības pasākumu skaits				Klātienes pārbažu pieaugums 2021. gadā	
2020. gadā		2021. gadā			
Klātienes pārbaudes	Neklātienes pārbaudes	Klātienes pārbaudes	Neklātienes pārbaudes		
183	15	87	6	-96 (52 %)	
2022. gadā				Klātienes pārbažu pieaugums 2022. gadā	
Klātienes pārbaudes		Neklātienes pārbaudes			
214		1		127 (146 %)	
VID piemērotās sankcijas par NILLTPFN likuma prasību pārkāpumiem					
2020. gadā			2021. gadā		
Soda nauda (gadījumu skaits)	Soda nauda (apmērs EUR)	Lēmums darbības apturēšanu par	Soda nauda (gadījumu skaits)	Soda nauda (apmērs EUR)	Lēmums darbības apturēšanu par
69	67 650	2	26	17 00	2
2022. gadā					
Soda nauda (gadījumu skaits)		Soda nauda (apmērs EUR)		Lēmums par darbības apturēšanu	
18		10 500		3	

Krimināltiesiskās sankcijas un to piemērošana					
Grūti pateikt		Sankcijas tiek piemērotas efektīvi		Sankcijas netiek piemērotas efektīvi	
76 %		24 %		-	
VID piemērotās sankcijas par NILLTPFN likuma pārkāpumiem					
Sankcijas ir samērīgas	Sankcijām jābūt smagākām	Sankcijām ir jābūt vieglākām	Jāpiemēro tikai princips "Konsultē vispirms"	Nav informācijas par VID piemērotajām sankcijām	Pārāk maz informācijas par VID piemērotajām sankcijām
22 %	-	8 %	43 %		27 %
Subjektiem izvirzītās profesionālās kvalifikācijas un nesodāmības prasības					
Grūti pateikt	Atbilstošas	Nepietiekamas	Pārlietu augstas	Nepieciešams pastiprināt un ieviest subjektu licencēšanu / reģistrēšanu publiskā reģistrā	
32 %	59 %	-	8 %	-	
Subjektu ētikas pašnovērtējums					
Visi subjekti rīkojas ētiski un ir godīgi	Lielākoties visi subjekti rīkojas ētiski un ir godīgi	Liela daļa subjektu rīkojas ētiski un ir godīga	Tikai daļa subjektu rīkojas ētiski un ir godīga	Mazākā daļa subjektu rīkojas ētiski un ir godīga	Lielākoties visi subjekti nerīkojas ētiski un nav godīgi
27 %	54 %	19 %	-	-	-
Par iekšējās kontroles sistēmas vai NILLTPFN likuma prasību nepildīšanu ir piemērotas disciplināras sankcijas darbiniekiem vai atbildīgajām personām					
Jā		Nē		Šāda atbildība nav paredzēta	
5 %		78 %		16 %	
Ar NILLTPFN jomu saistītās personas					
Augstākā vadība	Tajā skaitā par NILLTPFN jomu atbildīgie darbinieki	Tajā skaitā citas personas, kas saistītas ar NILLTPFN jomu, piemēram, ar klientu apkalpošanu vai pakalpojumu sniegšanu		Personas visos minētajos līmeņos, tajā skaitā augstākā vadība	
49 %	19 %	5 %		28 %	
NILLTPFN mācīto personu loks					
Mācības tiek nodrošinātas pašmācības ceļā		Tikai atbildīgās personas apgūst mācības un māca pārējos darbiniekus	Atbildīgās amatpersonas un daļa no pārējiem darbiniekiem apgūst mācības pie uzrauga, elektroniski vai par maksu privātajā sektorā		Visi darbinieki apgūst mācības pie uzrauga, elektroniski vai par maksu privātajā sektorā
27 %		22 %	14 %		38 %
Apmeklēto NILLTPFN mācību specifika					
Pašmācība	VID organizēti semināri	VID E-mācības	Privātā sektora maksas mācības	Nozaru semināri, konferences	Nav mācību
21 %	22 %	22 %	12 %	24 %	-
Subjektu augstākās vadības un to darbinieku zināšanu pašnovērtējums					
Augstākās vadības zināšanas ir			Darbinieku zināšanas ir		
atbilstošas	drīzāk atbilstošas	drīzāk neatbilstošas	atbilstošas	drīzāk atbilstošas	drīzāk neatbilstošas
45,9 %	35,1 %	18,9 %	54 %	35 %	11 %
Iekšējās kontroles sistēmas izstrādāšana					
Izstrādāju patstāvīgi	Iegādājos gatavu un pielāgoju savai saimnieciskajai darbībai		Iegādājos jau pielāgotu savai saimnieciskajai darbībai	Izstrādi nodrošināja nozares asociācija	Ieguvu citā veidā

46 %	27 %	14 %	5 %	8 %			
Iekšējās kontroles sistēmas atbilstības pārbaude, kontrole							
Veicu to pats	Šādu pakalpojumu man nodrošina sistēmas izstrādātājs		Šādu pakalpojumu man nodrošina neatkarīga trešā persona				
76 %	5 %		19 %				
Finanšu izlūkošanas dienesta saņemto ziņojumu statistika							
Saņemto ziņojumu skaits 2020. gadā	Saņemto ziņojumu skaits 2021. gadā		Saņemto ziņojumu skaits 2022. gadā				
0	0		0				
VID saņemto ziņojumu statistika							
Saņemto ziņojumu skaits			Procentuālais pieaugums				
2020. gadā		2021. gadā					
15		55	267 %				
Aizdomīgu darījumu konstatēšana							
Subjekts ir konstatējis aizdomīgus darījumus		Subjekts nav konstatējis aizdomīgus darījumus	Subjektam darījums pirmšķietami licies aizdomīgs, taču aizdomas neapstiprinājās				
-		73%	27 %				
Subjektu izmantoto aizdomīgu darījumu atlasē kritēriji							
Klienta sniegtajiem pakalpojumiem specifiski risku kritēriji	Vispārēji riska kritēriji	Darījums tiek vērtēts pēc apmēra	Darījums tiek vērtēts saistībā ar jurisdikciju	Darījuma puses raksturojošās riska pazīmes			
11 %	24 %	17 %	17 %	30 %			
PLG informācijas pieejamība							
Ir pieejama		Nav pieejama	Plašāka, nekā nepieciešams				
73 %		24 %	3 %				
Neklātienē klienta identifikācijas risinājumu izmantošana							
Tiek izmantoti neklātienē risinājumi	Netiek izmantoti neklātienē risinājumi		Klienta identifikācijas dati tiek atjaunoti neklātienē	Atsevišķi pakalpojumi var tikt sniegti neklātienē			
16 %	51 %		3 %	30 %			
Klienta izpētes informācijas pieejamība							
Ir pieejama		Nav pieejama	Plašāka, nekā nepieciešams				
76 %		19 %	5 %				
Augsta riska klientu bāze							
Respondentu skaits (ipatsvars pret kopējo subjektu skaitu)	Subjekti ar augsta riska klientiem		Subjekti, kas pieņem skaidras naudas maksājumus	Subjekti ar klientiem, kas ir publiski nozīmīgas personas			
2 %	24 %		8 %	5 %			
Gada apgrozījums no subjekta darbības, EUR							
< 10 000	10 000–20 000	20 000–40 000	40 000–80 000	80 000–160 000	160 000–500 000	500 000–1 000 000	> 1 000 000
57 %	8 %	14 %	3 %	11 %	5 %	-	3 %
Klientu bāze (jurisdikcijas griezumā)							
Fiziskās personas rezidenti	Fiziskās personas, Eiropas Ekonomikas zonas rezidenti	Fiziskās personas no Neatkarīgo Valstu Savienības	Latvijā reģistrētas juridiskās personas	Eiropas Ekonomikas zonā reģistrētas juridiskās personas	Neatkarīgo Valstu Savienībā reģistrētas juridiskās personas	Citās jurisdikcijās reģistrētas uridiskās personas	
22 %	8 %	2 %	57 %	12 %	-	-	
Augsta riska klientu īpatsvars							

Nav augsta riska klientu	Mazāk nekā 5 augsta riska klienti	6–10 augsta riska klienti	11–20 augsta riska klienti	Vairāk nekā 21 augsta riska klienti
76 %	22 %	-	-	3 %
Vidēja riska klientu īpatsvars				
Nav vidēja riska klientu	Mazāk nekā 5 vidēja riska klienti	6–10 vidēja riska klienti	11–20 vidēja riska klienti	Vairāk nekā 21 vidēja riska klienti
56,8 %	38 %			5,4 %
Zema riska klientu īpatsvars				
Nav zema riska klientu	Mazāk nekā 5 zema riska klienti	6–10 zema riska klienti	11–20 zema riska klienti	Vairāk nekā 21 zema riska klienti
14 %	57 %	11 %	3 %	16 %

Nodokļu konsultantiem tika uzdoti dažādi jautājumi, kas kopsakarā ar citiem statistikas datiem liecina par nodokļu konsultantu sektora ievainojamību.

Attiecībā uz piemēroto sankciju apjomu lielākā daļa nodokļu konsultantu uzraudzības un kontroles pasākumus vērtē pozitīvi. Līdzīgi tiek vērtēti arī VID organizētie informatīvie un izglītojošie pasākumi. Piemēroto sankciju apmēru kā samērīgu vērtē tikai 22 %, savukārt 43 % nodokļu konsultantu uzskata, ka būtu jāpiemēro vienīgi princips “Konsultē vispirms”. Vienlaikus nodokļu konsultantiem tika prasīts novērtēt arī krimināltiesisko sankciju samērīgumu un atbilstību: 24 % nodokļu konsultantu uzskata, ka sankcijas tiek piemērotas efektīvi.

Attiecībā uz nodokļu konsultantu apgrozījumu lielākā daļa jeb 57% nodokļu konsultantu veiktajā aptaujā norādījuši, ka to gada apgrozījums nepārsniedz 10 000 EUR. Visbiežāk izvēlētais apgrozījuma diapazons ir no 20 000 EUR līdz 40 000 EUR, ko atzīmējuši 14% sektora respondentu. Tikai 3% nodokļu konsultantu norādījuši, ka to gada apgrozījums pārsniedz 1 000 000 EUR.

Kontekstā ar profesionālās kvalifikācijas prasībām un ieejas standartiem nozarē nodokļu konsultantiem bija jāvērtē savas zināšanas un tiem izvirzītās profesionālās kvalifikācijas prasības. Absolūts vairākums jeb 59 % tiem izvirzītās profesionālās kvalifikācijas prasības novērtēja kā atbilstošas. Līdzīgi arī lielākā daļa nodokļu konsultantu pozitīvi vērtēja savu un citu subjektu ētiskumu. Attiecībā uz disciplināro sankciju piemērošanu saviem darbiniekiem par iekšējās kontroles sistēmas (turpmāk – IKS) vai NILLTPFN likuma prasību nepildīšanu tikai 5 % nodokļu konsultantu bija piemērojuši šādas sankcijas, savukārt 16 % vispār neparedzēja šādu atbildību pastiprinošu mehānismu. Lielākajai daļai jeb 49 % nodokļu konsultantu par NILLTPFN jomu atbildīga ir ne tikai augstākā vadība, bet arī darbinieki, savukārt 54 % subjektu nodrošina mācības visiem par NILLTPFN jomu atbildīgajiem darbiniekiem. Tas ir salīdzinoši augsts rādītājs un liecina par augstu profesionalitātes līmeni. Starp nodokļu konsultantiem joprojām izplatītākā ir pašmācība, tomēr nodokļu konsultanti ļoti aktīvi izmanto arī privātā sektora maksas mācības un nozaru seminārus, konferences. Tas liecina par salīdzinoši augstāku pašorganizāciju un vēlmi ieguldīt daļu peļņas spējā identificēt un mazināt NILLTPF riskus. Attiecībā uz savu zināšanu pašnovērtējumu 18,9 % nodokļu konsultantu savas augstākās vadības un 11 % savu darbinieku zināšanas vērtē kā neatbilstošas.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka 46 % no visiem nodokļu konsultantiem patstāvīgi izstrādāja savu IKS un 27 % subjektu IKS izvērtēšanu uztic neatkarīgām trešajām personām. Negatīvi ir vērtējams fakts, ka Finanšu izlūkošanas dienestā (turpmāk -FID) pārskata periodā nav

saņemts neviens ziņojums no nodokļu konsultantiem. No tā var secināt, ka nodokļu konsultanti nespēj identificēt aizdomīgus darījumus un iesniegt ziņojumus par tiem. To apliecina arī VID pārbaudēs konstatētais, ka nodokļu konsultanti nebija ziņojuši FID par aizdomīgiem darījumiem (2020. gadā – 23 gadījumos, 2021. gadā – 6 gadījumos un 2022. gadā – 2 gadījumos). Savukārt VID 2020. gadā saņemti 15 ziņojumi par aizdomīgiem darījumiem nodokļu jomā un 2021. gadā 55 ziņojumi. Ziņojumu skaits joprojām neatspoguļo sektora riska ekspozīciju, tādējādi tiek paaugstināta ievainojamība.

Attiecībā uz aizdomīgu darījumu pazīmēm no aptaujas datiem var secināt, ka 11 % nodokļu konsultantu nepieciešama papildu informācija par klienta saimnieciskās darbības riska nozīmi aizdomīgu darījumu identificēšanā, bet 17 % nodokļu konsultantu nepieciešama papildu informācija par darījuma apmēra nozīmi aizdomīgu darījumu identificēšanā.

Nemot vērā, ka pēdējo gadu laikā Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs ir būtiski pilnveidojis PLG informācijas uzkrāšanas un identifikācijas iespējas, pozitīvi vērtējams 73 % nodokļu konsultantu viedoklis, ka PLG informācija ir pieejama. Tas liecina par vidusmērā nodokļu konsultanta spēju iegūt visu nepieciešamo informāciju un pazemina kopējo sektora ievainojamību. Pozitīvi vērtējams to nodokļu konsultantu īpatsvars (51 %), kas neizmanto neklātienē risinājumus klientu identificēšanā, savukārt tikai 16 % nodokļu konsultantu izmanto neklātienē risinājumus klientu identificēšanā, un 30 % nodokļu konsultantu atsevišķus pakalpojumus sniedz neklātienē, kas uzskatāms par ievainojamību paaugstinošu faktoru.

Attiecībā uz vispārīgiem risku paaugstinošiem faktoriem jāatzīmē, ka 24 % nodokļu konsultantu apkalpo augsta riska klientus un 5 % nodokļu konsultantu apkalpo klientus, kas ir politiski nozīmīgas personas. Savukārt attiecībā uz klientu bāzi juridiskās griezumā 20 % nodokļu konsultantu ir klienti no Eiropas Ekonomikas zonas, 2 % nodokļu konsultantu ir klienti no Neatkarīgo Valstu Sadraudzības, un 79 % nodokļu konsultantu klienti ir Latvijas rezidenti un Latvijā reģistrētas juridiskās personas. Savukārt zemais to nodokļu konsultantu īpatsvars, kuri ir norādījuši, ka tiem nav zema riska klientu, liecina par atbilstošu klienta riska novērtēšanu.

2020. gadā sankcijas par NILLTPFN likuma un Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma (turpmāk – Sankciju likums) pārkāpumiem tika piemērotas 69 subjektiem, kas ir reģistrējušies kā nodokļu konsultanti:

- divi lēmumi par darbības apturēšanu, piemērojot liegumu izmaiņu reģistrācijai komercreģistrā komercsabiedrības reorganizācijai un dalībnieku maiņai;
- 69 lēmumi par soda naudas piemērošanu, kopā 67 650 EUR.

2021. gadā sankcijas par NILLTPFN likuma un Sankciju likuma pārkāpumiem tika piemērotas 26 subjektiem, kas ir reģistrējušies kā nodokļu konsultanti:

- divi lēmumi par darbības apturēšanu, piemērojot liegumu izmaiņu reģistrācijai komercreģistrā komercsabiedrības reorganizācijai un dalībnieku maiņai;
- 26 lēmumi par soda naudas piemērošanu, kopā 17 200 EUR.

2022. gadā sankcijas par NILLTPFN likuma un Sankciju likuma pārkāpumiem tika piemērotas 18 subjektiem, kas ir reģistrējušies kā nodokļu konsultanti:

- trīs lēmumi par darbības apturēšanu, piemērojot liegumu izmaiņu reģistrācijai komercreģistrā komercsabiedrības reorganizācijai un dalībnieku maiņai;

- 18 lēmumi par soda naudas piemērošanu, kopā 10 500 EUR.

Uzraudzības ietvaros tiek konstatēti šādi izplatītākie NILLTPFN likuma un Sankciju likuma pārkāpumi:

- IKS izstrādāta nepilnīgi, nav aktualizēta;
- nav veikta visu klientu izpēte;
- nav nodrošinātas darbinieku mācības;
- nav veikta klientu darījumu uzraudzība;
- nav ziņots par aizdomīgiem darījumiem FID un VID;
- nav veikts sankciju riska novērtējums.

Galvenie ievainojamības faktori nodokļu konsultantu sektorā NILLTPFN jomā ir:

- liels augsta riska klientu īpatsvars;
- salīdzinoši augsts politiski nozīmīgu personu īpatsvars;
- nespēja identificēt aizdomīgus darījumus un iesniegt ziņojumus par aizdomīgiem darījumiem;
- izplatīta neklātienas pakalpojumu sniegšana;
- praktiski nepastāv darbības uzsākšanas kontrole.

Nodokļu konsultantu galvenie identificētie riski:

- apzināta neziņošana par aizdomīgiem darījumiem;
- konsultāciju sniegšana tiek izmantota NILL, tai skaitā neapzināti, kā arī lai izvairītos no nodokļu samaksas.